

Hankasalmen kunnan lausunto

Esityksessä ehdotetaan väliaikaisesti muutettavaksi perusopetuslakia. Esityksellä mahdollistettaisiin alueelliset kokeilut kielivalikoiman laajentamiseksi ilman velvoittavaa toisen kotimaisen kansalliskielen opiskelua. Laki on tarkoitettu tulevan voimaan viimeistään 1 päivänä elokuuta 2018 ja olemaan voimassa vuoden 2023 loppuun. Asia on lähetetty lausuntokierrokselle, mikä kestää 5.6.2017 asti. Kokeiluun haetaan erikseen ilmoitettavalla tavalla ja siihen hyväksytään enintään 2.200 oppilasta.

Kokeilun tarkoituksena on seurata kokeilun vaikutuksia kielivalintoihin ja tarjontaan kokeiluun osallistuvilla alueilla sekä kokeiluun osallistumisen vaikutuksia oppilaiden perusopetuksen jälkeisiin opintopolkuihin. Lisäksi kokeilussa selvitetään monipuolisen kielivalikoiman tarjonnan edellytyksiä opetuksen järjestäjän näkökulmasta kokeiluun osallistuneilla alueilla.

Hankasalmen kunnan perusopetuksen kieliohjelma ja sen toteuttaminen

Hankasalmen kunnan opetussuunnitelma sisältää kuntakohtaisen kieliohjelman, jonka mukaan oppilaat voivat valita vapaaehtoisia ja valinnaisia kieliä. Vieraiden kielten opetuksen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain sekä oppimisympäristöihin, työtapoihin, tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet määräytyvät kieliohjelman sekä valinnaisaineopetussuunnitelman mukaisesti. Hankasalmen kunta ei opetuksen järjestäjänä tarjoa kaksikielistä opetusta.

Hankasalmen kunnan peruskoulussa opiskellaan seuraavia kieliä:

A1-kieli: Toisella luokalla kaikki äidinkielenään suomea tai ruotsia puhuvat oppilaat aloittavat yhteisenä vieraana kielenä englannin opiskelun.

B1 –kieli: Viidennellä luokalla kaikki suomea äidinkielenään puhuvat aloittavat yhteisenä kielenä toisen kotimaisen kielen, ruotsin opiskelun.

B2 –kieli: Kahdeksannella luokalla oppilas voi aloittaa valinnaisena vieraana kielenä ranskan, saksan tai venäjän opiskelun.

Opetussuunnitelman perusteiden pohjalta määritellyt tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain sekä oppimisympäristöihin, työtapoihin, tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet ovat seuraavat:

1-2 lk Vieraat kielet: 2. luokalla aloitetaan ensimmäinen vieras kieli, A1-kielenä opiskeltava englanti. Tavoitteena on vahvistaa kielikylpy-tyyppisen opiskelun avulla oppilaiden kiinnostusta vieraan kielen oppimiseen sekä kehittää opiskelun perustaitoja. Opetusta voidaan toteuttaa muihin oppiaineisiin integroituna sekä tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntäen.

3-6 lk Toinen kotimainen kieli: Hankasalmen kunnassa aloitetaan kieliohjelman mukaisesti toisen kotimaisen kielen (ruotsi) opetus B1kielenä 5. vuosiluokalla. Ruotsin kielen opetuksessa noudatetaan valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteita.

3-6 lk Vieraat kielet: Hankasalmen kunnassa opiskellaan kieliohjelman mukaisesti A1-kielenä englantia 2. vuosiluokalta lähtien. Englannin opetuksessa noudatetaan valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteita.

7-9 lk Toinen kotimainen kieli (ruotsi B1-kielenä): Hankasalmen kunnassa noudatetaan valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden toisen kotimaisen kielen opetuksen tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vuosiluokilla 7-9.

7-9 lk Vieraat kielet: Noudatetaan valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteiden vieraiden kielten opetuksen tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vuosiluokilla 7-9.

Hankasalmen kunta opetuksen järjestäjänä

Hankasalmella toimii Kuuhankaveden yhtenäiskoulu kirkonkylällä sekä Aseman, Niemisjärven ja Ristimäen alakoulut. Oppilaita yhteensä 20.9.2016 laskentapäivän mukaan 532 esikoululaiset mukaan luettuna.

Hankasalmella ruotsin kielen opiskelu alkaa siis viidenneltä luokalta nykyisen opetussuunnitelman mukaisesti. Kielikokeiluun osallistuvien oppilaiden määrä olisi syksyllä 2018 maksimissaan yhteensä 64 oppilasta oppilasennusteen mukaisesti. Tämä jakautuisi niin, että Kuuhankaveden koululla viidennen luokan oppilaita olisi 23, Aseman koululla 21, Niemisjärven koululla 14 ja Ristimäen koululla 6.

Kokeiluun osallistuminen olisi oppilaalle vapaaehtoista, joten oppilasmäärät kokeiluun osallistuvista oletettavasti voisivat olla pienemmät kuin mitä maksimissaan edellisessä kappaleessa on arvioitu. Opetuksen järjestäjien tarjoamien vaihtoehtojen pohjalta kielivalinnan tekevät käytännössä oppilaan vanhemmat. Opetuksen järjestäjän olisi siis edelleen tarjottava myös toista kotimaista kieltä kielivalintana viidennen luokan oppilaille. Tämä tuottaisi haasteita pienen kunnan opetuksen järjestäjälle, koska ryhmäkoot jäisivät mitä todennäköisimmin hyvin pieniksi ja näin ollen aiheuttaisivat lisäkustannuksia opetuksen järjestäjille. Valinta sitoisi opiskelemaan kieltä peruskoulun loppuun asti eli viisi vuotta.

Hankasalmen kunnan opetuksen järjestäjänä olisi haasteellista järjestää Aseman, Niemisjärven ja Ristimäen alakouluilla muita vieraita kieliä kuin englantia, koska opettajapätevyksiä vieraisiin kieliin ei kyseisillä alakouluilla ole. Tällä hetkellä ko. koulujen englannin ja ruotsin kielen opetuksen hoitaa kiertävä englannin ja ruotsin kieltenopettaja.

Hankasalmen kunta tarjoaa B2 –kielenä ranskaa, saksaa ja venäjää yläkouluikäisille oppilaille, mutta B2-kielen oppimäärä ei ole laajuudeltaan riittävä nyt kyseessä olevaan kielikokeiluun.

Opetuksen järjestäjän näkökulmasta on myös huolestuttavaa ja haastavaa se, että kun käytännössä vanhemmat tekisivät oppilaan kielivalinnan viidennellä luokalla joksikin vieraaksi kieleksi toisen kotimaisen kielen sijasta, oppilaan jatko—opinnot ja virkaan valituksi tuleminen rajoittuisi nykyisen voimassa olevan lainsäädännön puitteissa.

”Lausunnon keskeinen sisältö”

Hankasalmen kunnan perusopetuksen kieliohjelma ja sen toteuttaminen

Hankasalmen kunnan opetussuunnitelma sisältää kuntakohtaisen kieliohjelman, jonka mukaan oppilaat voivat valita vapaaehtoisia ja valinnaisia kieliä. Vieraiden kielten opetuksen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain sekä oppimisympäristöihin, työtapoihin, tukeen ja ohjaukseen liittyvät mahdolliset erityispiirteet määrittyvät kieliohjelman sekä valinnaisaineopetussuunnitelman mukaisesti. Hankasalmen kunta ei opetuksen järjestäjänä tarjoa kaksikielistä opetusta.

Hankasalmen kunnan peruskoulussa opiskellaan seuraavia kieliä:

A1-kieli: Toisella luokalla kaikki äidinkielenään suomea tai ruotsia puhuvat oppilaat aloittavat yhteisenä vieraana kielenä englannin opiskelun.

B1 –kieli: Viidennellä luokalla kaikki suomea äidinkielenään puhuvat aloittavat yhteisenä kielenä toisen kotimaisen kielen, ruotsin opiskelun.

B2 –kieli: Kahdeksannella luokalla oppilas voi aloittaa valinnaisena vieraana kielenä ranskan, saksan tai venäjän opiskelun.

Hankasalmen kunta opetuksen järjestäjänä

Hankasalmella toimii Kuuhankaveden yhtenäiskoulu kirkonkylällä sekä Aseman, Niemisjärven ja Ristimäen alakoulut. Oppilaita yhteensä 20.9.2016 laskentapäivän mukaan 532 esikoululaiset mukaan luettuna.

Hankasalmella ruotsin kielen opiskelu alkaa siis viidenneltä luokalta nykyisen opetussuunnitelman mukaisesti. Kielikokeiluun osallistuvien oppilaiden määrä olisi syksyllä 2018 maksimissaan yhteensä 64 oppilasta oppilasennusteen mukaisesti. Tämä jakautuisi niin, että Kuuhankaveden koululla viidennen luokan oppilaita olisi 23, Aseman koululla 21, Niemisjärven koululla 14 ja Ristimäen koululla 6.

Kokeiluun osallistuminen olisi oppilaalle vapaaehtoista, joten oppilasmäärät kokeiluun osallistuvista oletettavasti voisivat olla pienemmät kuin mitä maksimissaan edellisessä kappaleessa on arvioitu. Opetuksen järjestäjien tarjoamien vaihtoehtojen pohjalta kielivalinnan tekevät käytännössä oppilaan vanhemmat. Opetuksen järjestäjän olisi siis edelleen tarjottava myös toista kotimaista kieltä kielivalintana viidennen luokan oppilaille. Tämä tuottaisi haasteita pienen kunnan opetuksen järjestäjälle, koska ryhmäkoot jäisivät mitä todennäköisimmin hyvin pieniksi ja näin ollen aiheuttaisivat lisäkustannuksia opetuksen järjestäjille. Valinta sitoisi opiskelemaan kieltä peruskoulun loppuun asti eli viisi vuotta.

Hankasalmen kunnan opetuksen järjestäjänä olisi haasteellista järjestää Aseman, Niemisjärven ja Ristimäen alakouluilla muita vieraita kieliä kuin englanti, koska opettajapätevyys vieraisiin kieliin ei kyseisillä alakouluilla ole. Tällä hetkellä ko. koulujen englannin ja ruotsin kielen opetuksen hoitaa kiertävä englannin ja ruotsin kieltenopettaja.

Hankasalmen kunta tarjoaa B2 –kielenä ranskaa, saksaa ja venäjää yläkouluikaisille oppilaille, mutta B2-kielen oppimäärä ei ole laajuudeltaan riittävä nyt kyseessä olevaan kielikokeiluun.

Opetuksen järjestäjän näkökulmasta on myös huolestuttavaa ja haastavaa se, että kun käytännössä vanhemmat tekisivät oppilaan kielivalinnan viidennellä luokalla joksikin vieraaksi kieleksi toisen kotimaisen kielen sijasta, oppilaan jatko—opinnot ja virkaan valituksi tuleminen rajoittuisi nykyisen voimassa olevan lainsäädännön puitteissa.